

1 juni 2021 van 14.00 – 15.00 uur via Teams

Ouderenpsychiatrie

Aandachtsgebied: psychiatrie

Inleiding

Psychofarmacagebruik door ouderen is al jaren een onderwerp dat veel discussie oproept. De toepassing van psychofarmaca bij ouderen is te beschouwen als het kiezen tussen twee kwaden: enerzijds zijn er onvermijdelijk bijwerkingen, die bij ouderen een grotere impact kunnen hebben dan bij andere leeftijdsgroepen, anderzijds moet worden gewaakt voor onderbehandeling. In dit FTO wordt geprobeerd om aan de hand van de voor- en nadelen farmacotherapeutische afspraken te maken met de voorschrijvers om de behandeling met psychofarmaca bij ouderen te optimaliseren.

Inhoud FTO

Tijdens het FTO wordt de epidemiologie van psychofarmaca bij ouderen behandeld. Verder wordt de focus gelegd op de veel voorgeschreven psychofarmaca bij ouderen zoals: antidepressiva, benzodiazepines en antipsychotica. Daarnaast wordt er ook aandacht besteed aan de gewijzigde farmacokinetiek en –dynamiek bij ouderen, met de bijhorende effecten op de farmacotherapie met psychofarmaca. Recente literatuur en aanbevelingen uit de richtlijnen worden tijdens het FTO besproken. Aan de hand van prescriptiecijfers wordt er een discussie gevoerd en worden farmacotherapeutische afspraken gemaakt.

Doelstellingen FTO

- De voorschrijver op de hoogte brengen van epidemiologie van psychofarmaca bij ouderen
- Voor- en nadelen van veelgebruikte psychofarmaca bij ouderen in kaart brengen
- Farmacotherapie met psychofarmaca bevorderen bij de oudere doelgroep
- Farmacotherapeutische afspraken maken aan de hand van recente literatuur
- Het geneesmiddelformularium van de GGZ-instelling updaten aan de hand van de gemaakte afspraken

Prescriptielijst

Er vindt een terugkoppeling plaats met de voorschrijver van GGZ WNB en de richtlijnen.

Discussie

Er wordt discussie gevoerd over de farmacotherapie met psychofarmaca bij ouderen aan de hand van de nieuwste inzichten en richtlijnen.

Doelgroep FTO

Artsen, verpleegkundig specialisten (i.o.), psychiaters (i.o.) en verslavingsartsen van GGZ WNB

Het FTO wordt gegeven door Roosje Korteweg-Veltman, apotheker front office bij Brocacef ziekenhuispsychiatrie en Matheus Arts, ouderenpsychiater bij GGZ WNB.

21 september 2021 van 14.00 – 15.00 uur via Teams

Verstandelijke beperking

Aandachtsgebied: psychiatrie

Inleiding

De groep personen met een verstandelijke beperking wordt gekenmerkt door een groot aantal verschijningsvormen en verschillende niveaus van functioneren. Bij deze groep personen wordt in ruim 45% van de gevallen een psychofarmaca voorgeschreven. In bijna alle gevallen gaat het hier om een off-label indicatie zonder een duidelijke indicatie. Hoewel het lastig is om bij deze doelgroep met zekerheid diagnose vast te stellen, neemt niet in de weg dat betere diagnostiek en een behandelplan met meer geïndividualiseerde medicatie nagestreefd dienen te worden. Tijdens dit FTO wordt de farmaceutische behandelplan bij verstandelijke beperking onder de loep genomen.

Inhoud FTO

Het voorschrijfbeleid van psychofarmaca aan verstandelijk gehandicapten is gecompliceerd door zowel de ingewikkelde neuropsychiatrische diagnostiek als het ontbreken van systematisch onderzoek bij deze doelgroep naar effectiviteit, profiel van bijwerkingen en farmacokinetische variabelen van de gangbare psychofarmaca. Antipsychotica worden relatief vaak voorgeschreven ter bestrijding van gedragsstoornissen. Tijdens dit FTO wordt aandacht besteed aan het geneesmiddelformularium voor de behandeling van verstandelijke beperking. Verder wordt ingezoomd op de effectiviteit, werkingsmechanisme en meeste voorkomende bijwerkingen van de beschikbare antipsychotica.

Doelstellingen FTO

- Na het FTO kent de deelnemer de evidentie voor de toepassing van antipsychotica bij verstandelijke beperking
- Na het FTO is de deelnemer in staat om potentiële bijwerkingen en risico's te herkennen bij deze doelgroep
- Na het FTO worden farmacotherapeutische afspraken maken aan de hand van recente literatuur
- Na het FTO het geneesmiddelformularium van de GGZ-instelling actualiseren aan de hand van de gemaakte afspraken

Prescriptiecijfers

Er vindt een terugkoppeling plaats met de voorschrijvers van GGZ WNB en de richtlijnen.

Discussie

Er wordt discussie gevoerd over de farmacotherapie met psychofarmaca bij personen met een verstandelijke beperking aan hand van de nieuwste inzichten en richtlijnen.

Doelgroep FTO

Artsen, verpleegkundig specialisten (i.o.), psychiaters (i.o.) en verslavingsartsen van GGZ WNB

Het FTO wordt gegeven door Roosje Korteweg-Veltman, apotheker front office bij Brocacef ziekenhuispsychiatrie en Joop van Coevorden, psychiater bij GGZ WNB.

15 november 2021 van 14.00 – 15.00 uur via Teams

Elektrolyten

Aandachtsgebied: psychiatrie

Inleiding

Verschillende geneesmiddelen hebben effect op de elektrolytenhuishouding in het menselijk lichaam. Elektrolyten zoals natrium, kalium en magnesium kunnen door veelvoudig en langdurig geneesmiddelgebruik uit balans raken. Voor zowel de apotheker als de voorschrijver is het van belang om elektrolytenpiegels nauwkeurig te monitoren bij geneesmiddelen die hier een effect op hebben. Door middel van dit FTO worden de geneesmiddelen in kaart gebracht die als bijwerking invloed uitoefenen op de elektrolytenbalans in het menselijk lichaam.

Inhoud FTO

Tijdens het FTO wordt aandacht besteed aan geneesmiddelen die een effect hebben op de elektrolytenbalans. Voorbeelden van dergelijke geneesmiddelen zijn: protonpompinhibitoren, lisdiuretica, systemische corticosteroiden, thiazidediuretica en de orale anticonceptiepil. Er wordt ingegaan op het werkingsmechanisme van deze geneesmiddelen met de bijhorende effecten op de elektrolytenbalans. Ten slotte wordt ook aandacht besteed aan de behandeling van een verstoorde elektrolytenbalans.

Doelstellingen FTO

- Verkrijgen en verdiepen van kennis over klinisch chemische parameters die van belang zijn voor de arts en apotheker
- Toepassen van kennis de klinische chemie over elektrolyten om de behandeling van patiënten te optimaliseren
- Verkrijgen van kennis over het effect van geneesmiddelen over klinisch chemische parameter
- Afspraken maken over labbepaling bij geneesmiddelen die effect hebben op de elektrolytenbalans.

Prescriptiecijfers

Er vindt een terugkoppeling plaats met de voorschrijvers van GGZ WNB en de richtlijnen.

Discussie

Er wordt discussie gevoerd over de toepassing van geneesmiddelen die invloed hebben op de elektrolytenbalans

Doelgroep FTO

Artsen, verpleegkundig specialisten (i.o.), psychiaters (i.o.) en verslavingsartsen van GGZ WNB

Het FTO wordt gegeven door Roosje Korteweg-Veltman, apotheker front office bij Brocacef ziekenhuispsychiatrie en Esther Moons, huisarts bij GGZ WNB.